

Навчальний візит (Study Tour) щодо впровадження кліматично стійких та зелених практик у садівництві

«Зелені інвестиції у садівництві: як кліматоорієнтовані практики допомагають залучати фінансування»

Проект «Підготовка країн Східного партнерства до Європейського зеленого курсу» (PROGRESS) фінансується Федеральним міністерством захисту довкілля, кліматичних дій, охорони природи та ядерної безпеки Німеччини (BMUKN) в рамках його Міжнародної кліматичної ініціативи (IKI), що реалізується в Україні Консорціумом організацій під керівництвом німецької урядової організації Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH, Організації економічного співробітництва та розвитку (OECD), Державної Установи Інститут економіки та прогнозування Національної Академії Наук України (ІЕП).

д.е.н. Євген БУБЛИК, к.е.н. Світлана БРУС

**ДУ «Інститут економіки та прогнозування Національної академії наук
України»**

25.09.2026

Що таке зелені фінанси?

Зелені фінанси – це фінансування економічної діяльності та проєктів, які роблять суттєвий внесок хоча б в одну з **6 екологічних цілей**

Екологічні цілі Таксономії ЄС:

- 1) пом'якшення зміни клімату
- 2) адаптація до зміни клімату
- 3) раціональне використання та охорона водних і морських ресурсів
- 4) перехід до циркулярної економіки
- 5) запобігання та контроль забруднення
- 6) захист і відновлення біорізноманіття та екосистем

Ключовим нормативним орієнтиром є **Регламент ЄС 2020/852 (EU Taxonomy)**, який визначає критерії екологічно сталої діяльності. Діяльність визнається сталою, якщо вона:

- **суттєво сприяє** одній або кільком екологічним цілям;
- **не завдає значної шкоди** іншим екологічним цілям (принцип *Do No Significant Harm*);
- відповідає **мінімальним соціальним стандартам**.

Імперативи до впровадження зелених фінансових продуктів (чому зелені фінанси – нова реальність)

1 TOP-DOWN

- Політика «Зеленого курсу» ЄС та ЦСР ООН
- Кліматичний ризик, адаптація до змін клімату, енергонезалежність, перевага нових технологій (ВДЕ, електротранспорт, робототехніка тощо)
- Нові регуляторні вимоги (обмеження на використання ресурсів, вплив на довкілля, CBAM, ESRS, CSRD, ESG-звітність, стрес-тести банківського сектору)

2 BOTTOM-UP

- Реєстр ліцензіатів з управління небезпечними відходами
- Реєстр об'єктів, що справляють шкідливий вплив
- Довідка для звірки анкети ESDD (Environmental and Social Due Diligence (Екологічна та соціальна перевірка / комплексний аналіз). Подібна анкета зазвичай заповнюється для МФО)
- *Приклад:* оновлення ESG-модуля аналітичної платформи YouControl (2025–2026)

3 Фундаментальні фактори трансформації фінансового посередництва

- Державне партнерство в обмін на кредитну підтримку реального сектору
- Розгортання програм державної фінансової підтримки

Зелені інвестиції відкривають фермеру доступ до нових джерел фінансування

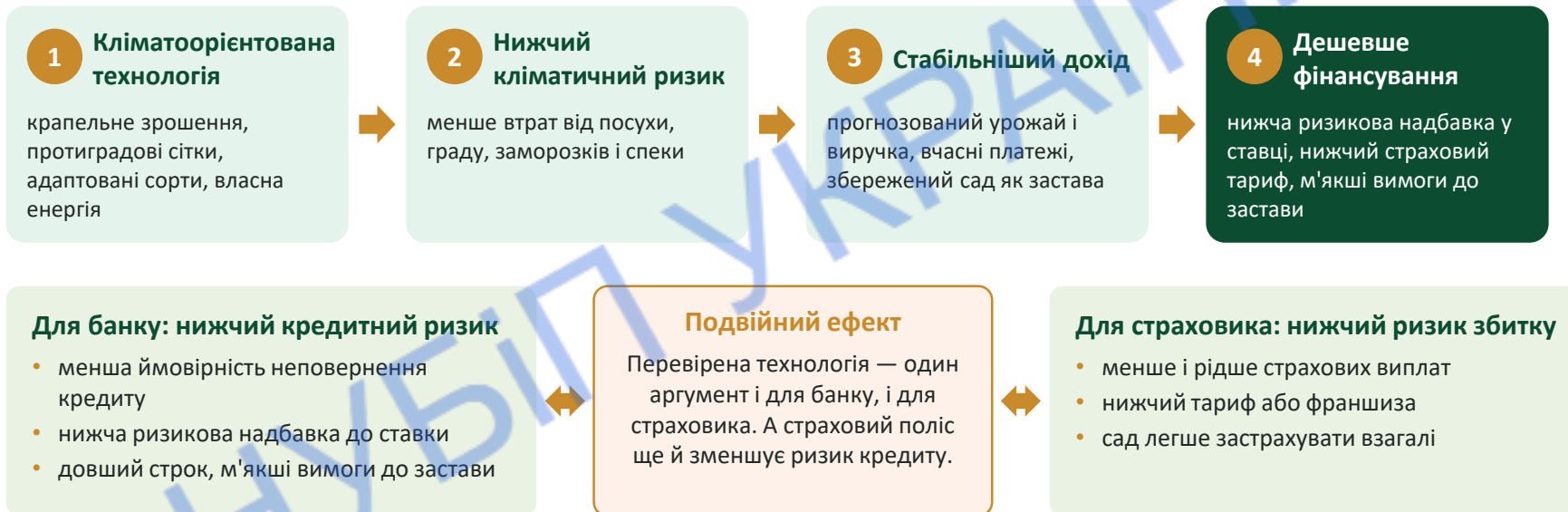

міжнародні та державні ресурси перетворюються на можливості для господарства

Стійкий сад — дешевший кредит і страховка

впроваджена технологія знижує кліматичний ризик, а ризик — частина ціни кредиту і полісу

Інвестиція в стійкість → нижчий ризик → дешевші кредит і страховка → нові інвестиції в стійкість

Які практики в саду дають фінансову перевагу

від кліматичного ризику — до аргументу для банку і страховика

КЛІМАТИЧНИЙ РИЗИК

ПРАКТИКА / ТЕХНОЛОГІЯ

ЕФЕКТ ДЛЯ ГОСПОДАРСТВА

АРГУМЕНТ ДЛЯ БАНКУ І СТРАХОВИКА

Посуха і спека

▶ Крапельне / точне зрошення, збір дощової води, мульчування

▶ Стабільний урожай і якість плодів, економія води

▶ Прогнозована виручка → нижчий кредитний ризик

Град

▶ Протиградові сітки-плівки

▶ Збережені врожай і товарний вигляд плодів

▶ Менше збитків → підстава для нижчого страхового тарифу

Заморозки, нові хвороби і шкідники

▶ Адаптовані до регіону сорти, культури, стійкі до хвороб

▶ Менше «провальних» сезонів і витрат на захист рослин

▶ Стабільніший дохід → краща оцінка позичальника банком

Дорога енергія і відключення

▶ Агровольтаїка, автономне енергопостачання

▶ Нижчі витрати, безперебійне зрошення і зберігання

▶ Вища рентабельність → легше обслуговувати борг

Що показати банку чи страховику: втрати від погоди за останні 3–5 років • який саме ризик знижує технологія • ефект у цифрах (вода, урожай, витрати) • документи про придбання і встановлення

Заповнення заявки за Програмою «Зелене фермерство»

НУБІП УКРАЇНИ

Особливості Програми: що отримує підприємець

Ознайомлення з зеленим фінансуванням на практиці

Цільове обґрунтування кредиту і
виокремлення внеску в екологічні та
соціальні цілі

Впровадження нових технологій і подвійна адаптація до нових умов ведення бізнесу

адаптація до кліматичних ризиків і до
вимог Зеленого переходу ЄС

Доступний кредит

Ставка за Програмою «5-7-9%», строком
до 5 років, спрощені вимоги до застави

Грант до €10 000

Компенсація частини заборгованості за
кредитом

Підтримка у поданні заявки

Перевірка відповідності умовам,
допомога із заповненням бізнес-плану

Нові перспективи для бізнесу

Доступ до нових міжнародних і
вітчизняних програм фінансування

Вибір технології / практики для фінансування

Обов'язково профінансувати щонайменше одну високопріоритетну технологію.

Високий пріоритет

- Агровольтаїка
- Крапельне / точне зрошення
- Протиградові сітки-плівки
- Гідропоніка
- Геодезичні купольні теплиці
- Циклічне використання води
- Зелений аміак
- Маркетингові заходи для експорту

Середній пріоритет

- Сітки та плівки для саду
- Антигідрофторвуглецеві технології
- Сертифікація експорту продукції
- Аеропоніка
- Збір дощової води
- Вирощування адаптованих до регіону сортів
- Екологічне пакування
- Нульовий обробіток ґрунту (No-Till)
- Автономне енергопостачання
- Вертикальні ферми
- Отримання вуглецевих сертифікатів.

Базовий пріоритет

- Мульчування
- Біогазові установки
- Полезахисні смуги
- Біопаливо
- Виробництво біологічних добрив і продуктів захисту рослин
- Екологічна дренажна система
- Електротранспорт
- Багаторазове пакування
- Зменшення використання пестицидів
- Вирощування культур, опірних хворобам та шкідникам
- Інші заходи з просування експорту.

Повний перелік і опис — у Каталозі кращих технологій та практик на сайті Програми

Послідовність кроків учасника програми

Процес оцінювання заявок та критерії відбору

Відбір двоетапний і бальний, з окремою перевіркою екологічних і соціальних ризиків.

- **I етап:** перевірка ділової репутації банком + рейтингування Установою (НУР)

- **II етап:** поглиблений аналіз банку (до 20 днів) і рішення про кредит

- **Бали:** 8 / 3 / 1 — за пріоритетність технології; 3 або 1 — за пріоритетний регіон; 2 / 1 / 0,5 — за наявні практики; +2 жінка-керівниця, +1,5 ветеран, +1 ВПО
- **ES-ризик:** додаткова перевірка виключного переліку видів діяльності (зброя, небезпечні хімікати, азбест, дитяча/примусова праця, азартні ігри тощо)

Заповнення бізнес-плану

Використовується типовий шаблон — і саме він визначає бали заявки.

- **Шаблон:** офіційний Шаблон бізнес-плану доступний у розділі «Документи» на сайті програми

- **Фіксується:** відомості про господарство, обрані технології, фінансові показники, обраний банк

- **Порада:** чітко прив'язувати заплановані інвестиції до обраних технологій — це впливає на рейтингові бали

пілотний зелений фінансовий продукт

€10 000 (до 20%)

МАКС. СУМА ГРАНТУ

«5–7–9»

ПОЄДНАННЯ З
ПРОГРАМОЮ

5 років

СТРОК
КРЕДИТУВАННЯ

ФЧГКСГ

МОЖЛИВІСТЬ
ЗАЛУЧЕННЯ ГАРАНТІЙ

Цільова аудиторія: Мікро-, малі та середні підприємства (ММСП), які здійснюють діяльність у садівництві, ягідництві, переробці та експорті.

Пріоритетні культури: Яблуко, малина, суниця садові, волоський горіх

1) Детальні умови Програми:

<https://bdf.org.ua/program/q59f7meoglkhpyiv2q0fhkh8hm51k6np>

2) Каталог кращих технологій та практик:

https://bdf.gov.ua/wp-content/uploads/2026/04/Progress_Best-practices_UA.pdf/

3) Персональний кабінет на IT-платформі

4) Бізнес-план, що полегшує ESG-оцінку інвест-проекту

PROGRESS

Promoting Green Deal Readiness in
the Eastern Partnership Countries

Дякуємо за увагу!

НУБІП УКРАЇНИ